

حکومت ساسانیان

هنر بافندگی دوره ساسانی

نویسنده: شمشاد امیری خراسانی

انتشار: ۱۸ اسفند ۱۳۹۲ ۳۰ دقیقه مطالعه

چکیده مقاله

طرح‌ها و کیفیت بافته‌های دوره ساسانی باعث شهرت آنها در زمان خود شده بود. طرح بافته‌ها شامل طرح‌های هندسی، اشکال جانوران، پرندگان، گل و گیاهان بومی و موجودات اسطوره‌ای بوده که هم پیش از این دوره در آثار هنری استفاده میشد و پس از آن نیز آنها را میتوان در بافته‌های دوره اسلامی مشاهده نمود. در دوره ساسانی این صنعت پیشرفت قابل توجهی داشت. از روی بافته‌های به دست آمده میتوان نتیجه گرفت که دستگاه‌های این دوره حداقل چهار گورد برای بافت جناغی و چهار گورد دیگر برای ایجاد طرح داشته‌اند. بافته‌های محوطه باستانی صد

طرحها و کیفیت بافته های دوره ساسانی باعث شهرت آنها در زمان خود شده بود. طرح بافته ها شامل طرحهای هندسی، اشکال جانوران، پرندگان، گل و گیاهان بومی و موجودات اسطوره ای بوده که هم پیش از این دوره در آثار هنری استفاده میشد و پس از آن نیز آنها را میتوان در بافته های دوره اسلامی مشاهده نمود. در دوره ساسانی این صنعت پیشرفت قابل توجهی داشت .

از روی بافته های به دست آمده میتوان نتیجه گرفت که دستگاههای این دوره حداقل چهار گورد برای بافت جناغی و چهار گورد دیگر برای ایجاد طرح داشته اند. بافته های محوطه باستانی صداحیه وجود وجود دستگاههای چند تارکش و چله کش را اثبات میکند. عرض بافته های چینی در این دوره 50 سانتیمتر بود ولی ساسانیان میتوانستند پارچه های با عرض 85 سانتیمتر را ببافند. آنطور که سنگ نگاره های ساسانی مخصوصا تاق بستان نشان میدهند، پارچه های آن زمان آنقدر مرغوب بوده اند که در حین فعالیت چین نمی خورده اند و صاف می ایستادند. تاق بستان، نقاشی های دیواری محوطه افراسیاب و سنگ نگاره ها مراجع معتبری برای بررسی طرحهای لباسهای ساسانی هستند . تکه پاره های مختلفی هم از پارچه های ساسانی در مناطق مختلف باستانی به دست آمده است . به گزارش منابع سریانی یکی از اسرای رومی به نام پوزی که در بافندگی پارچه های ابریشمی مهارت داشت به دستور شاپور در بیشاپور مستقر شد و يك کارگاه ساخت پارچه راه انداخت و صنعت تولید ابریشم را به ایرانیان یاد داد.

تصویر: حمید صلیقی نژاد

نقش بازسازی قوچ

تصویر: حمید صدقی نژاد
بازسازی نقش روی پارچه در دست دبیربد

تصویر: حمید صلیقی نژاد

نقش بازسازی قوچ

تصویر: حمید صلیقی نژاد

پارچه از سده ۸-۹ میلادی با نقش خروسمحل نگهداری: موزه واتیکان

تصویر: حمید صدق نژاد

پارچه از سده ۸-۹ میلادی با نقش شیران متقابل محل نگهداری: موزه واتیکان محل بافت: شرق ایران رنگ: سبز، زرد، آبی، خاکستری و سفید

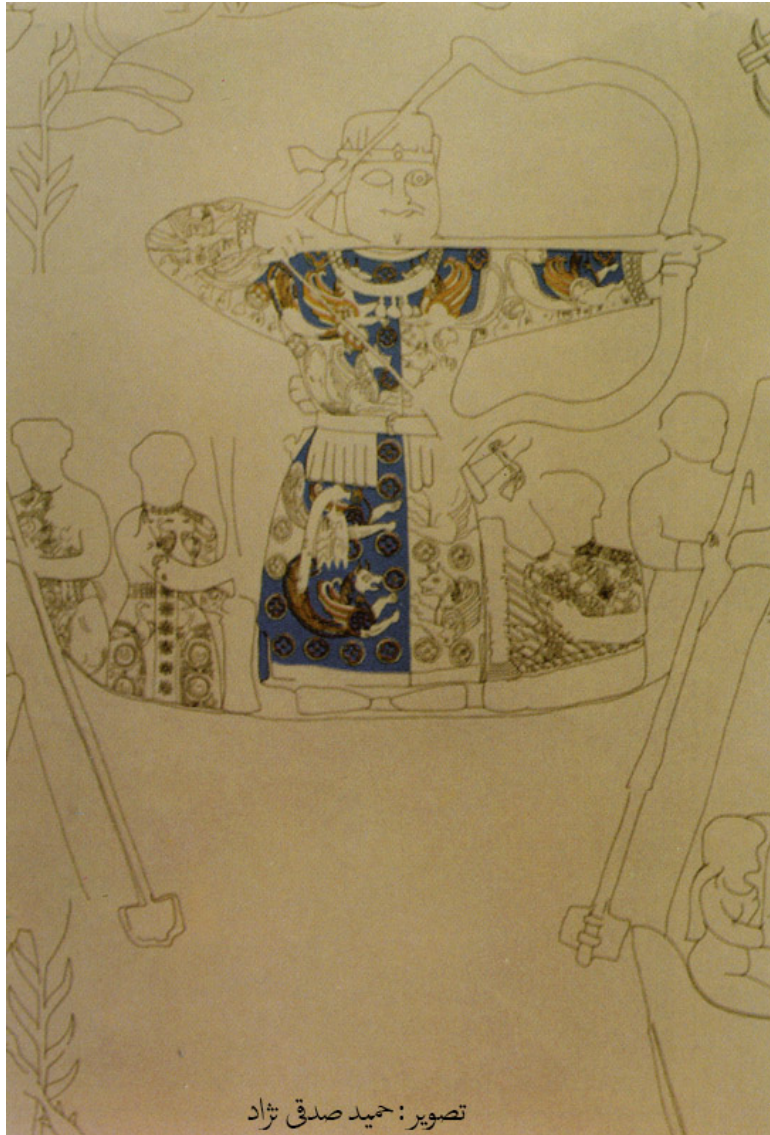
تصویر: حمید صلیقی نژاد

پارچه از سده ۸ میلادی با نقش خروسرنگ: زمینه قرمز - نقشها کرم، قرمز، سیاه و سبز تیره

تصویر: حمید صلیقی نژاد

پارچه ابریشمی از سده ۶-۷ میلادی با نقش مرغابی های متقابلمحل نگهداری: موزه سین کیانگمحل بافت: ترکستانرنگ: سرخ سفید قهوه ای روشن

تصویر: حمید صدقی شاد
بازسازی لباس خسرو پرویز در حال تیر اندازی

تصویر: حمید صلیقی نژاد

بازسازی نقش یک لباس از دوره ساسانی

نقاشی دیواری افراسیاب بنفش سیمرغ لباسهای ورگومن و همراهان او

نقاشی دیواری افراسیابنقش و رنگ لباسهای ورگومن و همراهان او

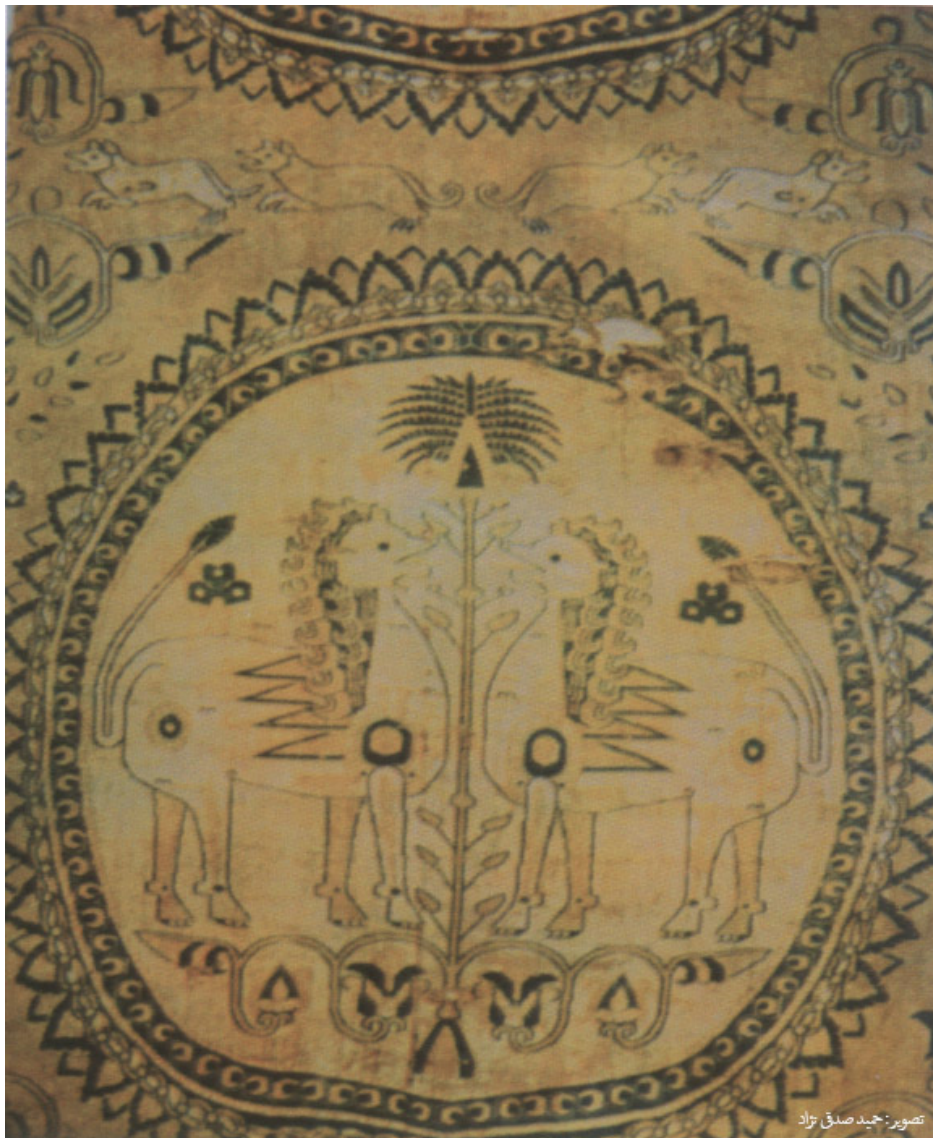

خفتان با نقش سیمرغ-ابریشمی-سده ۹ میلادیمحل نگهداری: موزه ارمیتاژمحل بافت: ایراناین خفتان پیراهن بلندی به ارتفاع ۱۴۰ سانتیمتر است که در قسمت بالا تنه یکدست و بدون برش است. در پایین تنه دو چاک دارد

تصویر: حمید صلیقی نژاد

پارچه ابریشمی از سده 9-10 میلادی با نقش فیله‌های متقابل رنگ: زرد، سبز، آبی و سفیدمحل بافت: شرق ایران

پارچه ابریشمی از سده ۸-۹ میلادی با نقش شیران متقابلمحل نگهداری: موزه لورن در نانسیمحل بافت: شرق ایران

جل اسب با نقش اسب-پشم و کتانه محل نگهداری: موزه Abegg foundalio سده 6-7 میلادی

بازسازی لباس نوازنده چنگ تاق بستان

بازسازی لباس رقصنده قایق سوار تاق بستان

تصویر: حمید صلیقی نژاد

بازسازی طرح لباس خسرو پرویز در صحنه خسرو سوار بر اسب

طرحها و نقوش لباسها و بافته های ساسانی-محمد رضا ریاضی

برگرفته شده از اطلس ایران

ارجاع به این مقاله

شمشاد امیری خراسانی، «هنر بافندگی دوره ساسانی»، پارسیان دژ، ۱۳۹۲.

خواندن مقاله و پیوست های آن در وبسایت پارسیان دژ

نشانی ثابت این نسخه:

<https://parsiandej.ir/articles/1495/pdf/هنر-بافندگی-دوره-ساسانی.pdf>

آخرین ویرایش مقاله: ۱۲ مرداد ۱۴۰۵